

Lektury do matury

# Poziom podstawowy – w całości, nie można pominąć tych z gwiazdką!

- Sofokles *Antygona* lub *Król Edyp* (wersja literacka lub spektakl teatralny);
- \**Bogurodzica*;
- *Lament świętokrzyski*;
- \*Jan Kochanowski – wybrane pieśni, treny (inne niż w gimnazjum) i psalm;
- Mikołaj Sęp Szarzyński – wybrane sonety;
- William Szekspir *Makbet* lub *Hamlet*;
- Adam Mickiewicz – wybrane sonety i inne wiersze (w tym *Romantyczność*), \**Dziadów część III*, \**Pan Tadeusz*;
- Juliusz Słowacki – wybrane wiersze;
- Cyprian Norwid – wybrane wiersze;
- Bolesław Prus \**Lalka*;
- Fiodor Dostojewski – wybrany utwór, np. *Zbrodnia i kara*, *Łagodna*;
- Joseph Conrad *Jądro ciemności*;
- Jan Kasprowicz, Kazimierz Przerwa-
- Tetmajer, Leopold Staff – wybrane wiersze;
- Stanisław Wyspiański \**Wesele*;
- Władysław Stanisław Reymont *Chłopi* (tom I – *Jesień*);
- Stefan Żeromski – wybrany utwór (*Ludzie bezdomni*, *Wierna rzeka*, *Echa leśne* lub *Przedwiośnie*);
- Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń, Julian Przyboś, Józef Czechowicz, Konstanty Ildefons Gałczyński – wybrane wiersze;
- Jarosław Iwaszkiewicz – wybrane opowiadanie;
- \*Bruno Schulz – wybrane opowiadanie;
- Tadeusz Borowski – wybrane opowiadanie;
- Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Różewicz, Czesław Miłosz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, Ewa Lipska, Adam Zagajewski, Stanisław Barańczak – wybrane wiersze;
- Miron Białoszewski – wybrane utwory;
- wybrany dramat dwudziestowieczny z literatury polskiej (np. Stanisława Ignacego Witkiewicza, Sławomira Mrożka lub Tadeusza Różewicza);
- wybrana powieść polska z XX lub XXI w. (np. Marii Kuncewiczowej *Cudzoziemka*, Zofii i Nałkowskiej *Granica*,
- Józefa Mackiewicza *Droga donikąd*,
- Stanisława Lema *Solaris*,
- Juliana Strykowskiego *Austeria*,
- Tadeusza Konwickiego *Kronika wypadków miłosnych*);
- wybrana powieść światowa z XX lub XXI w. (np. Franza Kafki *Proces*, Alberta Camusa *Dżuma*, George’a Orwella *Rok 1984*, Isaaca Bashevisa Singera *Sztukmistrz z Lublina*, Gabriela Garcii Marqueza *Sto lat samotności*, Umberto Eco *Imię róży*).

# Poziom podstawowy – w całości lub w części, nie można pominąć tych z gwiazdką!

- wybór mitów;
- *Dzieje Tristana i Izoldy*;
- Miguel Cervantes *Don Kichote*;
- Jan Chryzostom Pasek *Pamiętniki*;
- Ignacy Krasicki – wybrana satyra lub *Monachomachia*;
- Adam Mickiewicz *Dziady część IV*;
- Juliusz Słowacki *Kordian*;
- Witold Gombrowicz \**Ferdydurke*;
- Irit Amiel – wybrane opowiadanie z tomu *Osmaleni* lub Hanna Krall *Zdążyć przed Panem Bogiem*;
- Gustaw Herling-Grudziński *Inny świat*;
- Ryszard Kapuściński *Podróże z Herodotem*;
- Biblia (wybrane psalmy, fragmenty: *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Hioba*, *Apokalipsy św. Jana*);
- wybrane filmy z twórczości polskich reżyserów (np. Krzysztofa Kieślowskiego, Andrzeja Munka, Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego);
- homilia Jana Pawła II wygłoszona 2 czerwca 1979 roku w Warszawie na Placu Zwycięstwa (Piłsudskiego) – nagranie telewizyjne.

# Poziom rozszerzony – w całości, nie można pominąć tych z gwiazdką!

- **Teksty określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:**
  - Horacy – wybrane liryki;
  - Jan Kochanowski *Treny* (jako cykl poetycki);
  - poezja barokowa (np. Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn);
  - wybrany wiersz z romantycznej poezji europejskiej;
  - Juliusz Słowacki *Kordian* lub *Fantazy*;
  - Zygmunt Krasiński *Nie-Boska Komedia*;
  - realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (np. Honoriusz Balzak *Ojciec Goriot*, Emil Zola *Nana* lub Gustaw Flaubert *Pani Bovary*);
  - Stanisław Ignacy Witkiewicz
- Szewcy;
  - Gustaw Herling-Grudziński – wybrane opowiadanie;
  - Michaił Bułhakow *Mistrz i Małgorzata*;
  - wybrana powieść lub zbiór opowiadań z XX lub XXI w. (np. • Marii Dąbrowskiej, Zofii Nałkowskiej, Marii Kuncewiczowej, Józefa Wittlina, Józefa Mackiewicza, Juliana Strykowski, Andrzeja Kuśniewicza, Tadeusza Konwickiego, Stanisława Lema, Wiesława Myślińskiego, Marka Nowakowskiego, Jerzego Pilcha, Olgi Tokarczuk, Stefana Chwina, Pawła Huellego);
  - wybrana powieść (lub zbiory opowiadań) dwudziestowiecznych autorów z literatury światowej (np. Franza
- Kafki, Thomasa Manna, Vladimira Nabokova, Alberta Camusa, Isaaca Bashevisa Singera, Johna Steinbecka, Kurta Vonneguta, Gabrieli Garcii Marqueza, Günthera Grassa, Umberto Eco, Milana Kundery);
- wybrane wiersze dwudziestowiecznych poetów polskich (innych niż wymienieni na poziomie podstawowym).

# Poziom rozszerzony

– w całości lub w części,  
nie można pominąć tych z gwiazdką!

- **teksty określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:**
- wybrany esej Mieczysława Jastruna lub Zygmunta Kubiaka poświęcony kulturze antycznej;
- Dante Alighieri *Boska komedia*;
- Johann Wolfgang Goethe *Faust*;
- Czesław Miłosz – wybrany esej;
- Zbigniew Herbert – wybrany esej;
- inny esej autora polskiego (np. Kazimierza Wyki, Jana Błońskiego, Marii Janion, Leszka Kołakowskiego, ks. Józefa Tischnera, Jarosława Rymkiewicza, Jerzego Stempowskiego);
- wybrany reportaż autora polskiego (np. Ryszarda Kapuścińskiego, Krzysztofa Kąkolewskiego, Hanny Krall, Henryka Grynberga);
- dziennik (np. Marii Dąbrowskiej, Zofii Nałkowskiej, Jarosława Iwaszkiewicza, Witolda Gombrowicza);
- Jan Paweł II *Tryptyk Rzymski*;
- Biblia (fragmenty Starego i Nowego Testamentu jako konteksty interpretacyjne dla lektury dzieł z innych epok).
- wybrane filmy z klasyki kinematografii światowej (np. Ingmara Bergmana, Charlesa Chaplina, Federico Felliniego, Akiry Kurosawy, Andrieja Tarkowskiego, Orsona Wellesa);
- spektakle teatralne (w tym Teatru TV) – przynajmniej jeden w roku;
- stała lektura gazety codziennej, tygodnika opinii, miesięcznika i kwartalnika.